

Sygn. akt II Ca 654/16

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Janusz Roszewski SSO Małgorzata Pilarczyk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 02 marca 2017r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z wniosku E. Z. i M. Z. (1)

z udziałem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. , S. Z.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o odrzuceniu spadku po M. Z. (2)

na skutek apelacji uczestnika postępowania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Krotoszynie

z dnia 20 września 2016r. sygn. akt I Ns 344/16

p o s t a n a w i a:

1. zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek E. Z. i M. Z. (1) o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po M. Z. (2),
2. nie obciążać wnioskodawców kosztami postępowania.

SSO Małgorzata Pilarczyk SSO Wojciech Vogt SSO Janusz Roszewski

II Ca 654/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. Z. w dniu 17.05.2016 r. wniosła o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po M. Z. (2) i przyjęcie takiego oświadczenia. Z wnioskiem podobnej treści wystąpił M. Z. (1). Sprawy te połączone zostały w oparciu o art. 219 kpc do łącznego prowadzenia rozstrzygnięcia,

gdyż są ze sobą w związku i mogły zostać objęte jednym wnioskiem. Sprawa toczyła się z udziałem „(...) Spółka z o.o. w S., która jest wierzycielem zmarłego M. Z. (2) i jego syna S. Z..

Sąd Rejonowy w Krotoszynie postanowieniem z dnia 20 września 2016 r. zatwierdził uchylenie się:

1. E. Z. córki J. i M. – żony spadkodawcy
2. M. Z. (1) syna M. i E. - syna spadkodawcy

od skutków prawnych niezłożenia w ustawowym terminie oświadczenia spadkowego po zmarłym w dniu 13 lipca 2013 r. w K., mającym ostatnie miejsce pobytu we W., M. Z. (2).

Rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach:

Spadkodawca M. Z. (2) zmarł 13.07.2013 r. W tutejszym Sądzie za sygnaturą I Ns 267/16 z wniosku (...) Sp. z o.o. w S., która jest wierzycielem zmarłego, toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku. Spadkobiercami ustawowymi M. Z. (2) są jego żona E. Z. i synowie M. Z. (1) i S. Z.. W toku postępowania spadkowego złożyli wniosek o przyjęcie oświadczeń o odrzuceniu spadku mimo upływu przepisanej terminu. Podali, że wcześniej nie wiedzieli o długach pozostawionych przez spadkodawcę. Wniosek S. Z. został jednak zwrócony z uwagi na nieusunięcie w terminie braków formalnych.

Przeciwko spadkodawcy w dniu 23.12.2010 r. wydany został przez Sąd Rejonowy w Lublinie XVI Wydział Cywilny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Powodem była (...) S. w G.. Nakaz ten został zaopatrzony klauzulą wykonalności w dniu 11.02.2011 r. Wierzytelność ta była przedmiotem obrotu i ostatecznie w dniu 29.09.2015 r. nabyła ją „(...) Spółka z o.o. w S..

Spadkodawca do śmierci mieszkał z żoną E.. Małżonkowie utrzymywali się z jego renty w wysokości 700 zł miesięcznie. Syn M. nie mieszkał z rodzicami od 2006/2007 roku ale pomagał rodzicom materialnie i w opiece nad nimi. O długach spadkowych wnioskodawcy dowiedzieli się dopiero przy okazji postępowania spadkowego. Dlatego dopiero teraz chcą złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku i wnieśli o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Sąd ocenił, że wnioskodawcy działali pod wpływem błędu wynikającego z faktu, że nie wiedzieli wcześniej o długach spadkodawcy. Uwzględnił więc wniosek.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożył uczestnik postępowania (...) sp. z o.o. w S.. Zarzuciła naruszenie przepisów postępowania przez dowolną ocenę dowodów i naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwą interpretację art. 1019 k.c.

Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosków.

Wniosła również o przeprowadzenie dowodu:

1. z nakazu zapłaty,
2. zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z dnia 10.3.2011 r.,
3. postanowienia o umorzeniu egzekucji,
4. pisma z dnia z dnia 12.12.014 r. kierowanego do wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Rację ma skarżący, że Sąd I instancji przekroczył zasadę swobodnej oceny dowodów przyjmując, że wnioskodawczyni mieszkając ze spadkodawcą i prowadząc z nim wspólne gospodarstwo domowe nie wiedziała o długach męża lub nie mogła się o nich dowiedzieć przy zachowaniu należytej staranności.

W związku z tym Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Spadkodawca M. Z. (2) zmarł (...)r. W tutejszym Sądzie za sygnaturą I Ns 267/16 z wniosku (...) Sp. z o.o. w S., która jest wierzycielem zmarłego, toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku. Spadkobiercami ustawowymi M. Z. (2) są jego żona E. Z. i synowie M. Z. (1) i S. Z.. W toku postępowania spadkowego złożyli wniosek o przyjęcie oświadczeń o odrzuceniu spadku mimo upływu przepisanej terminu. Podali, że wcześniej nie wiedzieli o długach pozostawionych przez spadkodawcę. Wniosek S. Z. został jednak zwrócony z uwagi na nieusunięcie w terminie braków formalnych.

Przeciwko spadkodawcy w dniu 23.12.2010 r. wydany został przez Sąd Rejonowy w Lublinie XVI Wydział Cywilny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Powodem była (...) S. w G.. Nakaz ten został zaopatrzony klauzulą wykonalności w dniu 11.02.2011 r. Wierzytelność ta była przedmiotem obrotu i ostatecznie w dniu 29.09.2015 r. nabyła ją(...) Spółka z o.o. w S..

Spadkodawca do śmierci mieszkał z żoną E.. Małżonkowie utrzymywali się z jego renty w wysokości 700 zł miesięcznie. Syn M. nie mieszkał z rodzicami od 2006/2007 roku ale pomagał rodzicom materialnie i w opiece nad nimi. O długach spadkowych wnioskodawcy wiedzieli.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom wnioskodawców, że dowiedzieli się o długi spadkodawcy dopiero przy okazji postępowania spadkowego. Nie działali więc pod wpływem błędu i dlatego ich wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku nie jest zasadny.

Należy podkreślić, że żona spadkodawcy jak i jego syn byli z sobą w poprawnych relacjach. Żona opiekowała się mężem i utrzymywała się z jego niewielkiej renty. S. wspomagał ojca finansowo i opiekował się nim w chorobie. Doświadczenie życiowe wskazuje, że w takich sytuacjach najbliższe osoby wiedzą o zobowiązaniach kredytowych swoich krewnych.

Tym bardziej, że na adres spadkodawcy przychodziła korespondencja dotycząca tych zobowiązań. Także żona spadkodawcy zastała zawiadomiona o długi męża w dniu 12 grudnia 2014 r.

Dowód:

1. pismo kierowane do E. Z. z dnia 12.12.2014 r.
2. zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 22 marca 2011r.
3. postanowienie komornika o umorzeniu egzekucji z dnia 15 lipca 2011 r.

Wnioskodawcy więc wiedzieli wcześniej o długi lub mogli się o nim przy zachowaniu należytej staranności dowiedzieć. (por. orzeczenie SN z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 77/13

Mając powyższe na uwadze należało, zgodnie z art. 386 k.p.c., orzec jak w sentencji postanowienia. Sąd nie obciążył wnioskodawców kosztami postępowania z uwagi na ich trudną sytuację majątkową i życiową.

Małgorzata Pilarczyk Wojciech Vogt Janusz Roszewski